

Recenze

Dvořák, Libor: Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. Komentář.

Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. 256 s. ISBN: 978-80-7478-730-0

Kniha, které se nyní budeme věnovat, je dalším počinem Nakladatelství Wolters Kluwer ČR, a. s., které věnuje v poslední době zvýšenou pozornost i oboru právo životního prostředí. Po starších publikacích, komentáři k lesnímu zákonu a komentáři k zákonu o myslivosti a případně i komentářích k zákonům souvisejícím s právem životního prostředí, jako je komentář ke stavebnímu zákonu či komentář k zákonu o státní památkové péči, začalo nakladatelství v roce 2016 vydávat komentáře k nejzásadnějším úpravám z oblasti práva životního prostředí (např. zákon o ochraně přírody a krajiny) a zdá se, že v této činnosti bude i nadále pokračovat. Jednou ze stěžejních a společensky nejzávažnějších problematik je bezpochyby posuzování vlivů na životní prostředí, tzv. EIA, upravená legislativou EU a v českých podmínkách provedená zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Tento komentář by si měl vzít k ruce každý stavebník, spolu s komentářem ke stavebnímu zákonu, případně i komentářem k zákonu o ochraně přírody a krajiny.

Autorem recenzovaného komentáře k zákonu EIA je zkušený environmentální právník JUDr. Libor Dvořák, Ph.D. Jedná se v České republice o historicky třetí komentář k tomuto zákonu (první shodou okolností napsal Libor Dvořák již v roce 2005), toto vydání reaguje na významnou novelu provedenou zákonem č. 39/2015 Sb.

Komentář v brožované podobě vyšel v obvyklé hnědobílé omyvatelné obálce, typické pro ediční řadu, ve které nakladatelství Wolters Kluwer, ČR, a. s., poslední léta komentáře k zákonům vydává, přičemž text knihy je dostupný i v e-vydání (na adrese www.wolterskluwer.cz/obchod a rovněž její obsah naleznou abonenti v systému ASPI).

Z hlediska struktury komentář Libora Dvořáka obsahuje na 256 stranách nejen vlastní text zákona s komentářem, ale i seznam použitých zkratk, seznam předpisů citovaných v komentáři, předmluvu autora, odborný úvod do problematiky posuzování vlivů na životní prostředí, přílohy k zákonu, text souvisejících právních předpisů (evropských i českých), seznam související odborné literatury, věcný rejstřík a konečně medailon autora. Text komentovaného zákona je publikován ve znění účinném od 1. 1. 2016, text komentáře byl po právní stránce uzavřen k 1. 12. 2015.

Cílem recenzovaného komentáře je poskytnout čtenářům/uživatelům podrobnější informace o české právní úpravě posuzování vlivů na životní prostředí, a to v její podobě strategické (SEA) i projektové (EIA). Jádrem publikace je podrobný komentář ke všem ustanovením zákona EIA. Autor věnoval logicky zejména pozornost změnám, které nastaly v souvislosti s přijetím zákona č. 39/2015 Sb., který s účinností od 1. 4. 2015 představuje dosud nejpodstatnější změnu, kterou zákon EIA od nabytí své účinnosti v roce 1992 doznal. Postupně se autor věnuje všem fázím řízení o posuzování vlivů záměrů a posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí. Pochopitelně věnuje pozornost nejen vnitrostátnímu posuzování

vlivů, ale také mezistátnímu posuzování vlivů, které nebývá v odborné literatuře zas tak často zpracováváno. Součástí komentáře jsou také návaznosti na ustanovení jiných souvisejících právních předpisů, zejména stavebního zákona, zákona o ochraně přírody a krajiny a základních procesních zákonů z oblasti správního práva (správní řád a soudní řád správní), které s problematikou posuzování vlivů na životní prostředí úzce souvisí.

Komentář k zákonu EIA může být nápomocen nejen pracovníkům veřejné správy, zejména krajských úřadů a ministerstva životního prostředí, kteří agendu posuzování vlivů vykonávají, ale především se bude hodit soukromým subjektům (developerům, stavebníkům), které v procesu EIA vystupují jako oznamovatelé, a dalším potenciálním subjektům řízení EIA/SEA.

Vyzdvihnout lze strukturu výkladu komentáře. Každé ustanovení je nejprve zasazeno do kontextu celého zákona a poté následuje komentář ke každému odstavci příslušného paragrafu zákona. Jen výjimečně je, zřejmě z praktických výkladových důvodů, uveden komentář k několika odstavcům najednou. Uživatelsky přívětivé se mi jeví, že u každého komentovaného paragrafu zákona je pod komentářem uveden odkaz na související ustanovení zákona EIA, související ustanovení v jiných právních předpisech, popřípadě také na konkrétní článek směrnice EU, který zákon v komentovaném ustanovení do české legislativy transponuje. Osobně se mi líbí, že autor neváhal zařadit do příloh komentáře plná znění relevantních směrnic EU týkajících se EIA/SEA, aby bylo i nezasvěcenému čtenáři/uživateli komentáře jasné, že česká právní úprava není izolovaná, ale přebírá požadavky platné v celé EU, a že tedy developer v Česku není znevýhodněn oproti například developerovi v Německu.

U mnoha ustanovení zákona EIA autor komentáře uvádí i výňatky ze soudní judikatury. Relevantních soudních rozhodnutí jistě dosud není mnoho, ale v souvislosti se změnami zákona EIA v loňském a letošním roce i souvisejících procesních předpisů (správní řád, soudní řád správní) lze očekávat i v oblasti EIA jejich nárůst.

Autor komentáře je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, tamtéž vystudoval i doktorské studium. Od roku 2001 byl zaměstnán v legislativním odboru Ministerstva životního prostředí jako specialista na problematiku posuzování vlivů na životní prostředí, přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a účasti veřejnosti v povolovacích řízeních. V tomto odboru se postupně stal zástupcem ředitelky a později i ředitelem odboru, na této pozici působí dodnes. Je externím spolupracovníkem katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy, pro kterou vykonává pedagogickou a zkušební činnost. Externě přednáší kurz „Právo a politika životního prostředí v Evropské unii“ na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy. Je též dlouholetým členem České společnosti pro právo životního prostředí. Libor Dvořák je také zkušeným publicistou. Je například autorem publikace *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem* z roku 2005 a dále řady odborných článků o právu životního prostředí, mimo jiné i v časopise *České právo životního prostředí*. Připomeňme z posledních let alespoň vědecký článek *Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí* [*České právo životního prostředí* č. 1/2010 (27)] či jeho podíl na monotematickém čísle k nové právní úpravě ochrany ovzduší a

atmosféry – Historie legislativy na ochranu ovzduší na území ČR [*České právo životního prostředí* č. 2/2012 (32)].

Rád bych však ještě ocenil a vyzdvihl část nazvanou „Odborný úvod“ zařazenou na stranách XIX až XXVI recenzovaného komentáře. Čtenářům Libor Dvořák čtivým způsobem přiblížil účel posuzování vlivů na životní prostředí, který leckomu (a zejména politikům a developerům) stále není dostatečně jasný. Dále úvod obsahuje historický vývoj právní úpravy posuzování vlivů na životní prostředí v českém, evropském a mezinárodním právu a konečně i odkazy na speciální a související právní problematiku. Potěší i takový marginální detail, jako je stručný odkaz na méně známou speciální úpravu posuzování vlivů v zákoně o Antarktidě (viz str. XXVI komentáře). Zařazení odborného úvodu na začátek komentáře k zákonu EIA považuji celkově za velmi vhodné a dobře využitelné pro pedagogické a vědecké účely.

Vzhledem k připravovaným legislativním změnám v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí (i v souvislosti s chystanými změnami ve stavebním právu) se dá očekávat, že Libor Dvořák časem připraví další vydání tohoto uživatelsky velmi přívětivého komentáře.

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.,
katedra práva životního prostředí
Právnická fakulta UK v Praze